

Projev prezidenta republiky při schůzi Senátu Parlamentu ČR

2.8.2023 - Petr Pavel | Správa Pražského hradu

Vážený pane předsedo, vážené paní senátorky, vážení páni senátoři, vážení kandidáti, vážení hosté,

je to již podruhé, kdy před vás předstupuji s návrhem na další tři kandidáty na soudce Ústavního soudu.

Nejprve mi dovolu, abych vám poděkoval za vaše předchozí rozhodnutí, kterým jste podpořili první tři nominanty. Vážím si toho, protože je to výrazem odpovědného rozhodnutí druhé komory našeho Parlamentu a zároveň to vnímám jako závazek předkládat vám i nadále ty nejlepší možné kandidáty.

Mrzí mě, že při předchozím představení jsem musel hned odjet na oficiální návštěvu Rakouska, a proto jsem si dnes vyhradil čas až do 13.30, abych mohl být přítomen, když ne celé, tak alespoň části vaší diskuse.

Jak jsem v minulosti opakovaně říkal, chtěl bych Ústavní soud pestrý, jak z hlediska právních profesí, přístupu k právu, tak z hlediska generační příslušnosti i pohlaví. Pro férové rozhodování o složitých otázkách ve světě je důležité, aby byly zastoupeny různé pohledy na něj, a proto nemohu přehlížet dosavadní genderovou nevyváženost Ústavního soudu, která jen podtrhuje skutečnost, že na vysokých pozicích v české justici historicky převažovali soudci nad soudkyněmi.

V první vlně jsem nominoval dva muže a jednu ženu. Dnes jsou to dvě ženy a jeden muž. Záleží mi na tom, aby skončila doba, kdy jsme mezi patnácti ústavními soudci jen stěží hledali důstojný počet žen. Dosud jsem tedy nominoval čtyři soudce a dva akademiky. Soudce a soudkyně občanské, trestní i správní. Soudce se zkušenostmi ze všech stupňů soudní soustavy, včetně kandidáta se zkušenostmi z mezinárodních soudních tribunálů. Soudkyni s letitou zkušeností z advokacie. Profesora ústavního práva z pražské právnické fakulty a profesorku občanského práva z brněnské právnické fakulty.

V následujících nominacích bych určitě rád Senátu předložil kandidáty nebo kandidátky z prostředí advokacie a snad také z prostředí státního zastupitelství. Toto postupné skládání pestré mozaiky není samoúčelné. Má za cíl vytvořit orgán chránící práva občanů a ústavnost, který bude citlivý a kompetentní ve všech možných odstínech právních problémů, o kterých bude rozhodovat.

Když mluvím o pestrosti, nejde mi jen o pestrost soudu jako celku. Hledám takové kandidáty, kteří tuto pestrost do značné míry představují i sami o sobě. Takové nominanty, jejichž odborný profil je sám o sobě pestrý a není uzavřený do jediné bubliny.

První z dnes představovaných kandidátek je doktorka Veronika Křesťanová, soudkyně krajského soudu s agendou ochrany osobnosti, autorského a mediálního práva. Dnes je předsedkyní Senátu a místopředsedkyní soudu, což jí dává důležité praktické kompetence při organizaci soudní praxe. Významnou část své profesní kariéry však pracovala jako advokátka, takže si přináší zkušenosti hned ze dvou významných právních profesí.

Celý život se pak taky navíc dělí o své znalosti a zkušenosti se studenty, a to nejen na právnické fakultě, jak bychom mohli očekávat, ale mediální a autorské právo učí i na Fakultě sociálních věd

Univerzity Karlovy a na Filmové a televizní fakultě Akademie múzických umění v Praze. Cením si, když právní specialisté nejen dělají svoji profesi, ale když jsou ochotni a schopni složitou judikaturu také vysvětlovat a zprostředkovávat studentům i širší veřejnosti.

Pestrost svého právního rejstříku uzavírá zkušenostmi z arbitrážních komisí a rozhodčích soudů. Veronika Křestanová mě přesvědčila šíří svých zkušeností a precizností, se kterou všechny své aktivity vykonává.

Druhou kandidátkou, kterou vám dnes představuji, je přední akademička v oblasti soukromého práva profesorka Kateřina Ronovská. Na Právnické fakultě Masarykovy univerzity v Brně vede Katedru občanského práva. Spolupracuje s akademickými pracovišti v zahraničí, zejména v německy mluvících zemích, ale také v Izraeli nebo v Nizozemsku. To jí dává velký mezinárodní rozhled a zkušenosti z právních systémů jiných zemí.

Velmi si cením její bohaté praxe s poradenstvím pro občanskou společnost a její spolupráce s neziskovým sektorem. Tato zkušenost není v právnícké komunitě příliš častá, ale přitom může být pro Ústavní soud velmi cennou.

Spolupracuje také s řadou domácích profesních institucí, například s Justiční akademií, Českou advokátní komorou, Notářskou komorou nebo Komorou daňových poradců. A mohl bych jmenovat i další vědecko-výzkumná nebo vzdělávací pracoviště.

Pokud bychom měli pocit, že v rejstříku Kateřiny Ronovské schází praxe s rozhodováním, pak připomínám, že byla členkou rozhodčího senátu Mezinárodního rozhodčího soudu ICC v Paříži. To jí dalo základní kompetence a zkušenosti pro budoucí práci soudkyně.

Kateřina Ronovská mě přesvědčila svým nasazením a aktivitami, které jdou daleko nad rámec toho, co by jako akademička na právnické fakultě musela dělat. V neposlední řadě mě pak příjemně překvapila její lidská spontánnost a otevřenost, která, v případě vašeho souhlasu, bude jistě pro její kolegy přínosem.

Odborný profil Ústavního soudu navrhuji doplnit špičkovým trestním soudcem s bohatou mezinárodní zkušeností. Doktor Robert Fremr prošel všemi články české soudní soustavy, kde se specializoval především na závažnou kriminalitu.

Zaujalo mě, s jak vynikajícím ohlasem působil u mezinárodních soudních tribunálů. V letech 2006 až 2012 jako soudce u Mezinárodního trestního tribunálu OSN pro Rwandu a v letech 2013 až 2021 u Mezinárodního trestního soudu v Haagu. Jeho vysokou kompetenci potvrdilo, když se stal i prvním místopředsedou tohoto vrcholného mezinárodního soudu. Zde také prokázal jednu mimořádně důležitou vlastnost, a sice odolat politickému tlaku významných mezinárodně politických aktérů. A právě schopnost odolávat politickým tlakům je to, o co by nám i našim občanům mělo jít především při výběru a jmenování nezávislých soudců Ústavního soudu.

Vedle své soudcovské praxe působil doktor Fremr rovněž jako zástupce České republiky v orgánech Rady Evropy.

Své zkušenosti předával studentům hned na třech právnických fakultách v České republice. Jako lektor Justiční akademie se podílel na vzdělávání a přípravě řady soudců.

Robert Fremr se těší mimořádné podpoře a respektu odborné veřejnosti. Jeho kredit je takový, že každý právník, se kterým jsem se bavil, mi jeho nominaci jednoznačně doporučil. Svědčí o tom i fakt,

že získal nominace od nejvyššího počtu právních institucí, na které jsem se se žádostí o nominace obrátil.

O to více jsem byl překvapen, když jsem se před dvěma týdny dozvěděl o námitkách vůči jeho osobní integritě vycházejících z kauzy, kterou soudil v 80. letech. Tyto námitky přicházely i od lidí, kterých si pro jejich dlouhodobé postoje a názory velmi vážím. Dostával jsem i doporučení, abych jeho nominaci stáhnul.

Položil jsem si však otázku, zda bych se ve snaze vyhnout se riziku neúspěchu nestal sám tím, kdo způsobuje určité bezpráví bezúhonnému člověku s nepopíratelnou profesní pověstí. Zatím jsem totiž nedostal žádná fakta, která by prokázala, že Robert Fremr jako soudce nebo jako člověk tehdy selhal. A mohu vás ujistit, že jsem studiu všech dostupných dokumentů včetně archivních materiálů věnoval opravdu hodně času.

Jsem přesvědčen, že jednou z hlavních výhod dnešní doby je, že můžeme o podobných případech z minulosti svobodně diskutovat, vznášet pochybnosti, ale také současně vyslechnout argumenty na obhajobu.

A pokud vím, doktor Fremr je na to připraven. Nesporným faktem je, že ať už vás dnes přesvědčí, nebo ne, vyhraje nakonec vaše svobodné a demokratické rozhodnutí. Rozhodnutí, které musí udělat odpovědně každý z vás. A já jako prezident budu takové rozhodnutí samozřejmě respektovat.

Děkuji vám za pozornost.

<https://www.hrad.cz/cs/prezident-cr/soucasny-prezident-cr/verejna-vystoupeni-a-rozhovory/projev-prezidenta-republiky-pri-schuzi-senatu-parlamentu-cr-17271>